

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. maj 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Cathrine Hjortdam
Sagsnr.: 2025-05955
Dok.: 3734180

Besvarelse af spørgsmål nr. 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalisering af stealthing) (L 220)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 8 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalisering af stealthing) (L 220), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. maj 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalisering af stealthing) (L 220):

”Vil ministeren som teknisk bistand udarbejde et ændringsforslag, der medfører, at bestemmelsen om at hærværk begået mod offentlige transportmidler som udgangspunkt straffes med fængsel, udgår, og at der i stedet indføres straksreaktioner for den pågældende adfærd? Og vil ministeren støtte et sådant ændringsforslag?”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at det angår straksreaktioner, som Ungdomskriminalitetsnævnet kan pålægge et barn eller en ung i medfør af lov nr. 1705 af 27. december 2018 om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (herefter »ungdomskriminalitetsloven«) med senere ændringer, idet det bemærkes, at straksreaktioner i dag alene bruges i regi af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Ungdomskriminalitetsloven finder anvendelse for unge i alderen 15 til 17 år, som er idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet ved bl.a. overtrædelse af straffeloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, jf. ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1.

Loven finder endvidere anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, jf. § 2, stk. 2. Ved anden alvorlig kriminalitet forstås kriminalitet, der, hvis sagen blev behandlet i det strafferetlige system, ville kunne udløse en fængselsstraf (betinget eller ubetinget).

Et barn eller en ung i alderen 10-17 år, der er mistænkt for eller dømt for hærværk, herunder graffiti, på offentlige transportmidler, vil efter omstændighederne kunne blive henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det vil kunne være tilfældet, hvis barnet eller den unge vurderes at være i

særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, og den pågældende bliver idømt eller ville kunne blive idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om formueforbrydelser – de almindelige berigelsesforbrydelser, pkt. 5.7 om strafpåstande ved hærværk (§ 291), at der som udgangspunkt skal nedlægges påstand om bøde i sager om hærværk ved skadestørrelser indtil 15.000 kr. I grove hærværkssager og i gentagelsestilfælde er straffen efter retspraksis som udgangspunkt fængsel.

Med forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love (L 220) lægges der op til, at hærværk, herunder graffiti, på offentlige transportmidler, fremover vil være karakteriseret som groft hærværk, der som udgangspunkt i førstegangstilfælde skal medføre en fængselsstraf, uagtet at skadestørrelsen er 15.000 kr. eller derunder.

Det indebærer, at betingelsen i ungdomskriminalitetsloven om, at der skal være tale om kriminalitet, der giver eller kan give ubetinget eller betinget fængselsstraf, vil være opfyldt i flere sager end i dag, hvis strafskærpelsen for hærværk, herunder graffiti, på offentlige transportmidler bliver vedtaget.

2. Efter ungdomskriminalitetslovens § 12, stk. 1, kan Ungdomskriminalitetsnævnet pålægge barnet eller den unge en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Formålet med nævnsprocessen ved Ungdomskriminalitetsnævnet er at forebygge ungdomskriminalitet. Det fremgår under pkt. 2.1.2.7 i de almindelige bemærkninger til ungdomskriminalitetsloven, at Ungdomskriminalitetsnævnet i alle sager vil skulle foretage en konkret, individuel vurdering med inddragelse af alle sagens oplysninger med henblik på at fastsætte den reaktion, som vurderes bedst egnet til at få barnet eller den unge ud af en kriminel løbebane og tilbage i trivsel, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 84 som fremsat, side 35.

Det er min opfattelse, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe sine afgørelser ud fra en vurdering af, hvad der i den konkrete situation vil gavne barnet eller den unge bedst, og at det derfor vil udgøre uhensigtsmæssig

begrænsning af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, hvis der fra lovgivers side stilles krav om, at nævnet bruger bestemte foranstaltninger i visse sager – uden at skulle foretage en konkret vurdering.

Herudover ønsker regeringen med lovforslag nr. L 220 at sende et klart signal om, at regeringen ikke accepterer utryghedsskabende graffitihærværk på tog, busser mv. Jeg kan i den forbindelse henvise til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 7 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslag nr. L 220.

Jeg kan på denne baggrund ikke støtte en ændring af lovforslaget som anført.

4. Et ændringsforslag, som anført i spørgsmålet, kan dog udformes på følgende måde:

”Ændringsforslag

til

Forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og forskellige andre love

(Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalisering af stealthing) (L 220)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...)

Til § 2

1) Nr. 5 udgår.

[Den foreslåede ændring i straffelovens § 291, stk. 2, om skærpet straf for hærværk begået mod offentlige transportmidler udgår]

Til § 3

2) Efter *indledningen* indsættes som nye numre:

01. I § 2, stk. 1, nr. 2, og i § 2, stk. 2, nr. 2, ændres »yderligere kriminalitet.« til: »yderligere kriminalitet eller«.

[Konsekvensændring]

02. I § 2, *stk. 1*, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) idømt bødestraf for overtrædelse af straffelovens § 291 ved hærværk mod offentlige transportmidler.«

[Udvidelse af ungdomskriminalitetslovens anvendelsesområde til at omfatte hærværk mod offentlige transportmidler]

03. I § 2, *stk. 2*, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 291 ved hærværk mod offentlige transportmidler.«

[Udvidelse af ungdomskriminalitetslovens anvendelsesområde til at omfatte hærværk mod offentlige transportmidler]

04. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ungdomskriminalitetsnævnet skal i sager om hærværk efter straffelovens § 291 mod offentlige transportmidler pålægge barnet eller den unge en straksreaktion efter stk. 1.

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.«

[Indførelse af krav om straksreaktion ved hærværk mod offentlige transportmidler]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås det, at lovforslagets § 2, nr. 5 udgår.

Ændringsforslaget indebærer, at den foreslåede ændring af straffeloven § 291, stk. 2, hvorefter hærværk, herunder graffiti, på offentlige transportmidler, fremover vil være karakteriseret som groft hærværk, der som udgangspunkt i førstegangstilfælde skal medføre en kort betinget fængselsstraf uagtet, at skadestørrelsen er 15.000 kr. eller derunder, udgår.

Med ændringsforslaget opretholdes den gældende retstilstand uden ændringer.

Til nr. 2

Det foreslås at ændre »kriminalitet.« til: »kriminalitet eller« i ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1, nr. 2, og i § 2, stk. 2, nr. 2. Der er tale om en konsekvensændring som følge af ændringsforslagets pkt. 02.

Det foreslås endvidere at indsætte et nyt nr. 3 i ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1 og 2. De foreslåede ændringer indebærer, at ungdomskriminalitetslovens anvendelsesområde udvides til at omfatte al hærværk mod offentlige transportmidler.

Det foreslås endelig at indsætte et nyt stk. 2 i ungdomskriminalitetsloven § 12. Ændringsforslaget indebærer, at Ungdomskriminalitetsnævnet i sager om hærværk efter straffelovens § 291 mod offentlige transportmidler skal pålægge barnet eller den unge en straksreaktion efter stk. 1. Stk. 2 vil som følge af ændringsforslaget blive til stk. 3.”